

Sygn. akt III S 40/14

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący-Sędzia SO Arkadia Wyraz – Wieczorek

Sędziowie SO Barbara Braziewicz

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 kwietnia 2014 r.

sprawy ze skargi T. K. i D. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie o sygn. akt II C 347/11 Sądu Rejonowego w Rybniku

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Rybniku

postanawia:

- 1 stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygn. akt II C 347/11 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2 przyznać od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Rybniku na rzecz D. K. i T. K. kwoty po 5.000 zł (pięć tysięcy złotych);**
- 3 oddalić skargę w pozostałym zakresie;**
- 4 zwrócić D. K. i T. K. kwoty po 100 zł (sto złotych) tytułem uiszczonej opłaty od skargi;**
- 5 zasądzić od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Rybniku na rzecz D. K. i T. K. łącznie kwotę 154 zł (sto pięćdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

SSR (del.) Roman Troll SSO Arkadia Wyraz – Wieczorek SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III S 40/14

UZASADNIENIE

Dnia 24 lutego 2014 r. skarżący D. K. i T. K. złożyli w Sądzie Rejonowym w Rybniku skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Rybniku w sprawie o sygn. akt II C 347/11 nastąpiło naruszenie ich prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,
- b przyznanie na rzecz każdego ze skarżących kwoty po 20 000 zł oraz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazali, że 6 grudnia 2011 r. złożyli pozew w Sądzie Rejonowym w Rybniku o zapłatę i przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a pozwana pismem z dnia 22 lutego 2012 r. złożyła odpowiedź na pozew, zaś Sąd dnia 6

lipca 2012 r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki i pismem z dnia 18 października 2012 r. zobowiązał powoda do ustosunkowania się do tej opinii, a powód dnia 23 października 2012 r. poinformował, że nie wnosi do opinii uwag. Termin rozprawy wyznaczono dopiero na 30 kwietnia 2013 r., a kolejny na 7 czerwca 2013 r., który został odwołany i wyznaczony następnym na dzień 13 sierpnia 2013 r. Kolejny termin miał zostać wyznaczony z urzędu, ale dotychczas go nie wyznaczono.

Zdaniem skarżących w takich okolicznościach doszło do naruszenia ich prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, gdyż postępowanie trwa o wiele dłużej niż to konieczne, a skarżący wykazali swoje roszczenie popierając je szeregiem dowodów i z uwagi na przewlekłość postępowania nie mogą w pełni korzystać ze swojej nieruchomości, a pozwana w dalszym ciągu bezumownie korzysta z ich nieruchomości.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego w Rybniku, zgłaszając swój udział w sprawie, wniósł o jej nieuwzględnienie.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Skarżący dnia 6 grudnia 2011 r. złożyli pozew w Sądzie Rejonowym w Rybniku do Wydziału I Cywilnego o zapłatę kwoty 40 000 zł oraz o przywrócenie stanu zgodnego z prawem poprzez usunięcie z ich nieruchomości linii energetycznej z okablowaniem i słupem oraz o zakazanie naruszeń w przyszłości. Sprawę dnia 9 grudnia 2011 r. zarządziło przekazać do Wydziału II Cywilnego, gdzie dnia 12 grudnia 2011 r. zadekretowano ją pod sygn. akt II C 347/11 i przedstawiono sędziemu referentowi w dniu następnym.

Dnia 26 stycznia 2012 r. wyznaczono termin rozprawy na 24 lutego 2012 r. i zawiadomiono o terminie pełnomocnika powodów oraz pozwaną, której doręczono odpis pozwu. Zarządzenie to wykonano 30 stycznia 2012 r.

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2012 r. dopuszczono dowody z dokumentów i fotografii oraz zobowiązano pozwanego do przedstawienia dokumentacji technicznej urządzeń zamontowanych na nieruchomości powodów w terminie 7 dni bez żadnego rygору, a termin rozprawy wyznaczono na 28 marca 2012 r., a zarządzenie wykonano 28 lutego 2012 r.

Następnie dnia 29 lutego 2012 r. do akt dołączono odpowiedź pozwanej na pozew nadaną 22 lutego 2012 r., która została doręczona bezpośrednio pełnomocnikowi powodów. Dnia 26 marca 2012 r. wpłynęło pismo powodów w odpowiedzi na odpowiedź na pozew.

Na rozprawie w dniu 28 marca 2012 r. oddalono wniosek o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu, dopuszczono dowody z dokumentów, a złożone wnioski o dopuszczenie dowodów z opinii biegłych postanowiono rozpoznać na posiedzeniu niejawnym i odroczyć termin rozprawy. Akta przedłożono sędziemu w dniu 3 kwietnia 2012 r., a w dniu 5 kwietnia 2012 r. wydano ksero protokołu z rozprawy i ponownie przedłożono akta sędziemu.

W dniu 6 lipca 2012 r. dopuszczono dowód z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki i zakreślono mu dwumiesięczny termin na sporządzenie opinii. Zarządzenie o przekazaniu zlecenia wykonano 12 lipca 2012 r., a dnia 9 sierpnia 2012 r. wpłynęła opinia biegłego i akta przedłożono sędziemu 10 sierpnia 2012 r., a po weryfikacji rachunku przedstawiono sędziemu akta 21 sierpnia 2012 r., które zwrócono 11 października 2012 r. z zarządzeniem doręczenia opinii stronom z określeniem terminu 14 dni do ustosunkowania się i zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń pod rygorem uznania, że ich nie zgłaszają. Zarządzenie to wykonano 18 października 2012 r. i tego samego dnia akta przedstawiono sędziemu.

W dniu 29 października 2012 r. przedłożono sędziemu akta z pismem pełnomocnika powodów o braku zarzutów, a dnia 14 listopada 2012 r. z pismem pełnomocnika pozwanej z zawiadomieniem o jej przekształceniu.

Dnia 11 kwietnia 2013 r. wydano postanowienie o przyznaniu biegłemu wynagrodzenia i wyznaczono termin na 30 kwietnia 2013 r., zarządzenie wykonano 16 kwietnia 2013 r.

Na rozprawie w dniu 30 kwietnia 2013 r. nie przeprowadzono żadnych dowodów, lecz z uwagi na chorobę sędziego referenta odroczono ją na 7 czerwca 2013 r.

Dnia 3 czerwca 2012 r. odwołano rozprawę wyznaczoną na 7 czerwca 2013 r. z uwagi na zwolnienie lekarskie sędziego referenta.

Dnia 3 lipca 2013 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 13 sierpnia 2013 r.

Na rozprawie w dniu 13 sierpnia 2013 r. dopuszczono dowód z opinii uzupełniającej poprzedniego biegłego, zobowiązano pozwaną do uiszczenia zaliczki w wysokości 500 zł w terminie 7 dni pod rygorem pominięcia dopuszczonego dowodu i odroczono rozprawę. Dnia 20 sierpnia pozwana przedstawiła dowód uiszczenia zaliczki, a akta przedstawiono sędziemu 23 sierpnia 2013 r., a zwrócono je 4 października 2013 r. z zapiskiem urzędowym asystenta z tego dnia i zarządzeniem sędziego z dnia 7 października 2013 r. ze zleceniem dla biegłego sporządzenia opinii w terminie 2 miesięcy, które wykonano 10 października 2013 r.

Biegłemu doręczono akta ze zleceniem dnia 17 października 2013 r., a dnia 22 października 2013 r. wezwano biegłego do nadesłania akt z opinią w terminie 7 dni. W aktach znajduje się pismo biegłego, który w dniu 25 października 2013 r. ustalił telefonicznie, iż akta powinien złożyć z opinią w zakreślonym wcześniej terminie /k. 226/.

Dnia 3 grudnia 2013 r. wpłynęła opinia biegłego z aktami, które przedłożono sędziemu 4 grudnia 2013 r., a dnia 27 lutego 2014 r. zarządzono doręczyć opinię pełnomocnikom stron zobowiązując ich do ustosunkowania się co do jej treści w terminie 7 dni pod rygorem uznania, iż nie zgłaszają zastrzeżeń, zarządzenie to wykonano tego samego dnia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędna zwłoka nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363].

W rozpoznawanej sprawie doszło do przewlekłości postępowania w okresie od:

- a 3 kwietnia 2012 r. do 6 lipca 2012 r.,
- b 14 listopada 2012 r. do 3 lipca 2013 r.,
- c 23 sierpnia 2013 r. do 7 października 2013 r.

d oraz od 4 grudnia 2013 r. do 27 lutego 2014 r.

Pierwszy z okresów przewlekłości dotyczy ponad trzymiesięcznego okresu czasu, w którym rozpatrywano wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, a taki wniosek powinien być rozpoznany już na rozprawie w dniu 28 marca 2012 r., ewentualnie niezwłocznie po niej, gdy akta przedstawiono sędziemu w dniu 3 kwietnia 2012 r. W toku tych czynności biegły opinię sporządził w terminie trzykrotnie krótszym niż czas podejmowania decyzji w zakresie dopuszczenia dowodu w tym zakresie. Natomiast z pieczęci z datownikiem przekazania akt sędziemu wynika, że otrzymał je 3 kwietnia 2012 r., a następnie dnia 5 kwietnia 2012 r., przy czym przed wydaniem postanowienia z dnia 6 lipca 2012 r., akta jeszcze musiały znajdować się u asystenta, który sporządził zapisek na karcie 130 akt, brak jednak pieczęci wskazującej kiedy akta przedstawiono asystentowi; nie zostało to w żaden sposób odnotowane.

Drugi z okresów przewlekłości dotyczy czasu po przedstawieniu sędziemu akt z pismem pełnomocnika powodów o braku zarzutów co do opinii i pismem pozwanej z 14 listopada 2012 r. Wówczas nic już nie stało na przeszkodzie, aby wyznaczyć termin rozprawy, który został wyznaczony dopiero 11 kwietnia 2013 r. na dzień 30 kwietnia 2013 r. i odroczony (bez przeprowadzenia czynności merytorycznych) z powodu choroby sędziego na 7 czerwca 2013 r., a następnie odwołany, zaś kolejny termin został wyznaczony dnia 3 lipca 2013 r.

Trzeci z okresów przewlekłości dotyczy terminu sporządzenia zlecenia dla biegłego, które trwało od 23 sierpnia 2013 r. do 7 października 2013 r., a nie jest to czynność wymagająca tak znacznego nakładu czasu, tym bardziej, że opinia biegłego została następnie sporządzona w okresie czasu krótszym niż sporządzenie zlecenia jej wykonania. Także jednak w tej części należy zauważyć, że z zapisku urzędowego sporządzonego przez asystenta wynika, że akta musiały znajdować się w tym okresie także u niego, natomiast brak jest informacji o tym, kiedy akta zostały asystentowi przedłożone; jest tylko informacja o przedłożeniu akt sędziemu.

Czwarty okres przewlekłości dotyczy czasu od przedłożenia akt sędziemu wraz z opinią do dnia zarządzenia jej doręczenia pełnomocnikom stron, który wnosił około 3 miesięcy. Tego rodzaju czynność nie powinna zabierać tak dużej ilości czasu, a dodatkowo jest to okres dłuższy od czasu sporządzenia opinii przez biegłego.

W pozostałych okresach nie dostrzeżono beczynności skutkującej przewlekłością postępowania.

Mając powyższe na uwadze w oparciu:

a o art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 1 sentencji, gdyż w sprawie doszło do przewlekłości postępowania,

b o art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 2 sentencji zasądzając na rzecz skarżących kwoty po 5 000 zł jako odpowiednie z uwagi na stan ich niepewności co do wyniku postępowania i okres oczekiwania na rozstrzygnięcie,

c o art. 12 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 3 sentencji, gdyż w pozostałym zakresie nie doszło do przewlekłości, a zasądzono kwoty niższe od żądanych,

d o art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 4 sentencji, albowiem skargę w części uwzględniono,

e o art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez

nieuzasadnionej zwłoki w związku z art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz 461) należało orzec jak w pkt. 5 sentencji biorąc pod uwagę wynagrodzenie jednego pełnomocnika (120 zł) i uiszczone opłaty od pełnomocnictw (2 x po 17 zł), co daje łącznie 154 zł.

SSR (del.) Roman Troll SSO Arkadia Wyraz-Wieczorek SSO Barbara Braziewicz